

1944, september 2. Moskva. — Depeša čs. veľvyslancu Zd. Fierlingera čs. ministerstvu zahraničia v Londýne o akciách na podporu povstania.

Tajné.

Tvá 189.¹ Obdržel jsem svolení, aby členové delegace mohli ve zdejším rozhlasu jednou denně vystupovat. Projevy budou mít charakter vysílání zdejšího velvyslanectví. Včera mluvil Viest, dnes mluví Němec a Valo a pak ostatní delegáti.² Budeme v kampani pokračovat. Podnikám všemožné v dohodě s ostatními, aby otázka pomoci Slovenska byla příznivě vyřešena. Je pochopitelné, že je to pro Sověty těžký vojensko-technický problém a ukládá to značnou odpovědnost. Partyzánština je zcela něco jiného, než ozbrojený, otevřený boj celého národa. Jak v podobných případech bývá, zachovává zdejší vláda i zde z počátku značnou opatrnost a rezervovanost, majíc při tom na zřeteli též míru obětí slovenského lidu. Musíme to chápat a čelit falešným a tendenčním interpretacím s třetí strany.

Lze očekávat, že kampaň v tom směru brzy začne.

Fierlinger.³

AMZV Praha. Depeše došlé, 1944, čís. 1905 (Mos. 252). Záznam dešifrovanej došlej depeše (d. 4. 9. 1944). Strojopisný priepis.

1944, september 2. [Moskva.] — Depeša náčelníka čs. vojenskej misie v SSSR gen. H. Píku čs. MNO v Londýne s odkazom politického poradcu vládneho delegáta Fr. Uhlířa ministerskému predsedovi msgre. J. Šrámkovi vo veci zastúpenia národnosocialistickej strany v Slovenskej národnej rade.

Poslanec Šmidke, delegát Slov. nár. rady, dlící v Moskvě, pravil nám veřejně, že Národní rada na Slovensku jako vrcholný orgán slovenského odboje, je složena z komunistů, soc. demokratů, agrárníků, narodniarů a Mičuráků. Vyloučení jsou Hlinkovci, protože zradili a národní socialisté, protože pan president prý sdělil, že si nepřeje, aby tato strana byla na Slovensku obnovována a zakázal, aby měla zastoupení ve Slovenské národní radě. Táže se, zda sdělení poslance Šmidkeho se zakládá na pravdě, zda pan president učinil takové rozhodnutí o straně národně socialistické.¹ Nechci tomu věřit. Kdyby však tomu tak bylo, pak důrazně protestuji, aby jedni z nejvěrnějších byli vylučováni z celostátního politického života

¹ Vid dokument čís. 186.

² Tieto prejavy boli publikované v „Čs. listoch“ 15. 9. 1944 (čís. 17).

³ Na túto depešu nadväzuje ďalší Fierlingerov telegram z 3. 9. 1944: „Včera v sobotu Zorin mi sdělil, že Narkominděl soudí, že boje na Slovensku představují celonárodní akci a že jsou předpoklady dávající oprávněnou naději na úspěch. Proto také je třeba pomáhati. Patrně dostanu ještě ujištění autoritativnější.“ (AMZV Praha, depeše došlé, 1944, čís. 1906, Mos. 253.)

¹ Benešovo stanovisko k Uhlířovej zprávě vid dokument čís. 318 z 20. 9. 1944.